

Dosarul nr. 3r-27/2023
2-19173351-01-3r-01022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

DECIZIE

15 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, reprezentată de avocatul Constantin Turuta,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Spînu, Ion Revenco, Constantin Stratan, Mihail Gurschi, Emilia Scurtu împotriva Comunității Religioase Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei și Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor juridice și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 27 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul incident depus de avocatul Turuta Constantin, în interesele intimatului Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 30 noiembrie 2017 Nicolae Spînu, Ion Revenco, Constantin Stratan, Mihail Gurschi au depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ împotriva Comunității Religioase Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei și Ministerului Justiției al RM cu privire la anularea actelor juridice și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Prin încheierea protocolară din 2 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost dispusă atragerea în proces în calitate de coreclamant a Emiliei Scurtu.

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă acțiunea. A fost constatată nulitatea Statutului (în redacție nouă) a Comunității Religioase Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului”, s. Dereneu din 6 august 2017 și a procesului-verbal a Comunității Religioase Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului”, s. Dereneu din 6 august 2017, cu obligarea

Ministerului Justiției să emită un act administrativ individual favorabil de retragere a deciziei nr. 59 din 23 august 2017 și a deciziei nr. 70 din 23 august 2017.

La 7 decembrie 2021 Ministerul Justiției al RM a depus apel împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 15 decembrie 2021 Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, a depus apel împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin încheierea din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 16 mai 2022 Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, a depus recurs împotriva încheierii din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 08 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiției, s-a respins recursul depus de Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei și s-a menținut încheierea din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel, la data de 21 noiembrie 2022 Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, reprezentată de avocatul Constantin Turuta a depus un apel incident, solicitând casarea integrală a hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 27 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul incident depus de avocatul Turuta Constantin, în interesele intimatului Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 26 decembrie 2022, Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, reprezentată de avocatul Constantin Turuta a depus recurs împotriva încheierii din 27 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, anularea încheierii instanței de apel cu dispunerea declarării admisibile a apelului incident și restituirea cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului incident în fond.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, și anume interpretarea eronată de către instanța de apel a prevederilor art. 195 din Codul administrativ, potrivit căruia procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

A menționat că dacă art. 362¹ din Codul de procedură civilă -apelul incident- nu face parte din lista exhaustivă indicată de legiuitor în norma enunțată, atunci aceasta

este aplicabilă procedurii contencioase, iar decizia de declarare a acestuia ca inadmisibil, este neîntemeiată.

Prin urmare, a susținut recurenta că utilizarea de către reprezentantul Comunității Religioase Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului”, avocatul Constantin Turuta a căii de atac -apelul incident- nu constituie un ”exercițiu”, ci o manifestare a dreptului la un proces echitabil și o cale de atac efectivă. Or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, reprezentată de avocatul Constantin Turuta în data de 26 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 95, Vol.III) este în termen, având în vedere că încheierea contestată a fost emisă la data de 27 noiembrie 2022 (f.d.183/84, Vol.III) și recepționată de recurent prin intermediul poștei electronice în data de 12 decembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.86/Verso, Vol.III).

La 1 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimaților a expediat pentru notificare copia recursului depus de Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, reprezentată de avocatul Constantin Turuta, împotriva încheierii din 27 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău. (f.d.104, Vol.III)

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 27 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din conținutul recursului depus de Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, reprezentată de avocatul Constantin Turuta, reiese că recurenta nu este de acord cu încheierea din 27 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul incident depus de avocatul Constantin Turuta, în interesele intimatului Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar din conținutul încheierii recurate rezultă că, Codul administrativ nu prevede procedura de apel incident, ci doar depunerea cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea declarării inadmisibile a apelului incident, justă.

În conformitate cu art. 232 din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată, transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Sub acest aspect, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul incident depus de avocatul Constantin Turuta, în interesele intimatului Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. Aceasta deoarece Codul administrativ nu prevede procedura de apel incident, ci doar depunerea cererii de apel, or, chiar și dacă apelul incident este reglementat de legislația procesual civilă, această instituție nu poate fi aplicată prin derogare și în acțiunile de contencios administrativ, având în vedere că legislația administrativă este unicul cadru juridic care reglementează procedura de examinare a apelului și reglementează căile de atac.

Argumentul invocat în cererea de recurs precum că art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu art. 362¹ din Codul de procedură civilă, permit avocatului Constantin Turuta, care acționează în interesele intimatului Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei de a depune apel incident, acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Or, conform art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, **dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.**

În speță însă, din prevederile cap. III din cartea a treia intitulat „Procedura în apel” rezultă dreptul și posibilitatea părților de a depune doar apel împotriva hotărârii primei instanțe și nicidecum dreptul de a depune apel incident. Respectiv, ținând cont de faptul că cap. III din cartea a treia nu instituie remediul apel incident, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul incident depus de avocatul Constantin

Turuta, în interesele intimatului Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din cadrul Mitropoliei Basarabiei.

Suplimentar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să noteze că Curtea Supremă de Justiție a dat deja o altă apreciere situații juridice în alte cauze similare, cum ar fi: Veaceslav Bîscal și Galina Bîscal împotriva Primăriei orașului Durlești și Consiliului orașenesc Durlești, (dosar nr. 3r-104/22 din 8 iunie 2022) sau Alexei Vizdan împotriva Inspectoratului General al Poliției (dosar nr. 3r-299/22 din 28 septembrie 2022), iar instanțele judecătorești urmează să desfășoare o jurisprudență unitară și nu pot să facă o jurisprudență contrară pe cazuri de aplicare analogică a legislației, or, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Beian c. România), desfășurarea unei jurisprudențe contrare pe cazuri analogice constituie de la sine încălcarea principiului siguranței publice și încălcarea art. 6 din Convenție, privind dreptul la un proces echitabil, ceea ce este inadmisibil într-un stat de drept democratic.

În acest context, se va menționa că Curtea Europeană a considerat că o evoluție în timp a jurisprudenței nu este, în sine, contrară bunei administrării a justiției, în măsura în care lipsa unei abordări dinamice și evolutive ar putea împiedica orice modificare sau îmbunătățire (*Nejdet Şahin și Perihan Şahin v. Turcia* (MC) din 20 octombrie 2011, pct. 58; și *Atanasovski v. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei*, nr. 36815/03, din 14 ianuarie 2010, pct. 38).

Totodată, Curtea de la Strasbourg a notat că eventualitatea unor divergențe de jurisprudență este inerentă în mod normal oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență teritorială. Astfel de divergențe pot apărea și în cadrul aceleiași instanțe. Nu se poate considera acest lucru în sine contrar Convenției (*Santos Pinto v. Portugalia*, din 20 mai 2008, pct. 41; și *Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România* (MC), pct.116 (b)).

În consecință, Curtea Europeană a subliniat că dezvoltarea unui consens jurisprudențial este un proces care poate fi de durată: prin urmare, pot fi tolerate faze de divergențe de jurisprudență fără a se pune în discuție securitatea juridică (*Nejdet Şahin și Perihan Şahin*, citată anterior, pct. 83). Jurisprudența nefiind imuabilă ci, din contră, progresivă în esență, principiul unei bune administrării a justiției nu se poate înțelege ca impunând o cerință strictă privind constanța jurisprudențială (*Nejdet Şahin și Perihan Şahin*, citată anterior, pct. 84; și *Atanasovski*, citată anterior, pct. 38).

Circumstanțele descrise permit instanței de recurs să conchidă că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. art.230, 243 alin. (1) lit. b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Comunitatea Religioasă Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, reprezentată de avocatul Constantin Turuta.

Se menține încheierea din 27 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Spînu, Ion Revenco, Constantin Stratan, Mihail Gurschi, Emilia Scurtu împotriva Comunității Religioase Parohia Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei și Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor juridice și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru